

[Grethe Philip.]

på det indenlandske forbrug. Ganske vist kunne den stigende arbejdsløshed her i efteråret vække nogen bekymring for den beskæftigelsesmæssige virkning af en begrænsning af forbruget, men arbejdsløsheden befinder sig dog endnu kun på ca. 3 pct.-niveauet, og netop de allersidste arbejdsløshedstal for november, offentliggjort af Danmarks Statistik i det seneste nummer af Statistiske Efterretninger, viser en tendens til en lille afsvækkelse eller i hvert fald til stagnation i ledigheden. Dette betyder, at det må være rigtigt og nødvendigt at holde igen på det indenlandske forbrug, hvis vi skal muliggøre udvidelser i eksportindustrien. Vi må også i denne forbindelse huske, at vort prisniveau i de seneste år ikke alene er steget meget betydeligt, absolut set, men også, hvad der er betydelig værre, er steget stærkere end i de lande, vi skal konkurrere med. Vi havde sidste år fra juli 1966 til juli 1967 den tvivlsomme ære at have førstepladsen i prisstigninger inden for kredsen af EFTA-lande, fællesmarkedslande samt USA, Japan m. fl. lande. En vis dæmper på det indenlandske forbrug er nødvendig; så langt er vi vist også enige med finansministeren. Spørgsmålet er blot om måden, hvorpå vi skal holde igen. Der står jo forskellige muligheder åbne enten i form af skatter — og der er jo flere forskellige former for skatter at vælge imellem — eller i form af besparelser på udgiftssiden.

Vi har fra mit partis side givet udtryk for, at der burde ske besparelser på det offentlige budget. Og vi har ganske konkret peget på to store udgiftsområder. Dels bygge- og boligfonden, som vi har foreslået væsentligt beskåret ganske på linje med vort forslag under debatten omkring oprettelsen af en boligfond, dels militærudgifterne, hvor vi ligeledes har foreslået besparelser, sammenlagt besparelser på 400-500 mill. kr.

Disse konkrete forslag er ikke blevet mødt med megen imødekommenhed — det kan man vist sige — af regeringen. Men jeg har noteret mig, at statsministeren under første behandling af lovforslaget om indfrysning af en dyrtidsportion udtalte, at regeringen har foreslået, at finansministeren sammen med finansudvalget foretager en

gennemgang af alle poster, såvel de militære som de civile, med henblik på at finde besparelser, således at de offentlige finanser yder et bidrag i den foreliggende situation. Dette er siden blevet fulgt op af forskellige udtalelser fra det socialdemokratiske parti. Jeg takker statsministeren for det tilbud, der er givet, og tilsiger mit partis positive medvirken.

Jeg har foreløbig særlig hæftet mig ved den side af finanslovsforslaget, der vedrører statsfinansernes indvirkning på den samlede økonomiske situation. Men der er naturligvis også en betydelig interesse forbundet med de samlede udgifters absolutte højde som udtryk for den andel af nationalindkomsten, der beslæglægges af staten.

Det var jo i forvejen sivet ud, at vi kunne vente os stigninger i de samlede udgifter på ca. 3 milliarder kr. Det mildnede lidt på choket, men det er og bliver en overordentlig stor stigning. Selv om vi tager hensyn til, at den reelle stigning i statens udgifter kun ligger på ca. det halve, altså på ca. 1,5 milliard kr., er vi alligevel nu oppe på en stigning i statsudgifterne, der er så stor, at den praktisk talt opæder væksten i nationalindkomsten, der vel for det kommende år kan sættes til noget i retning af 2 pct. Helt bortset fra overvejelser i forbindelse med kasseoverskuddet må denne vældige vækst i de offentlige udgifter begrunde et nøje studium af årsagerne til væksten og mulighederne for på kort eller længere sigt at holde igen.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke for de meget værdifulde oversigter, der meddeles i anmærkningerne til finanslovsforslaget til belysning af udgifterne. Der har allerede været en del opmærksomhed omkring den betydelige stigning, der stadig finder sted i personaleudgifterne, og flere af de tidligere ordførere har uddybet det nærmere.

Jeg vil gerne særlig pege på den overordentlig store vækst i tilskuddene fra 8,9 milliarder kr. i 1967-68 til 11,4 milliarder kr. i forslaget for 1968-69. Da langt den største del af disse tilskud er lovbundne, vil de praktisk talt ikke være til at røre ved på kortere sigt.

Disse lovbundne tilskud, der som sagt er i betydelig vækst, hænger nøje sammen med hele vort refusionssystem. Departements-